

Політична теорія

УДК 796.09:327:351.85

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.21280441>

Концептуальні засади антидопінгової політики та її роль у формуванні міжнародного іміджу держави

Хоменко Анастасія,

студентка 2 курсу, магістр,

Державний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна,

<https://orcid.org/0009-0003-1068-3335>

Олег Кондратенко,

доктор політичних наук, доцент,

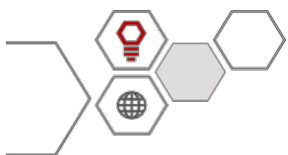
професор кафедри філософії, соціології та політології,

Державний торговельно-економічний університет, Україна,

<https://orcid.org/0000-0002-1905-934X>

Прийнято: 21.05.2026 | Опубліковано: 30.05.2026

Анотація. У статті розглянуто концептуальні засади антидопінгової політики як складової сучасної системи управління спортом та чинника формування міжнародного іміджу держави. Обґрунтовано, що протидія допінгу не обмежується контролем за використанням заборонених речовин і методів, а охоплює правові, етичні, організаційні, освітні та комунікаційні механізми, спрямовані на підтримання принципів чесної спортивної конкуренції.

Визначено, що дотримання міжнародних антидопінгових стандартів WADA та положень Конвенції ЮНЕСКО про боротьбу з допінгом у спорті є важливою умовою довіри до національної спортивної системи. Наголошено на значенні діяльності національних антидопінгових організацій, зокрема Національного антидопінгового центру, у профілактиці порушень, організації освітніх заходів, інформаційному супроводі спортсменів і забезпеченні відповідності національної практики міжнародним вимогам. Доведено, що ефективна антидопінгова політика позитивно впливає на репутацію держави, оскільки демонструє її правову культуру, відповідальність перед міжнародною спортивною спільнотою та здатність підтримувати цінності «чистого спорту». Зроблено висновок, що антидопінгова політика має розглядатися не лише як інструмент спортивного контролю, а й як елемент публічної політики та soft power держави.

Ключові слова: антидопінгова політика, допінг, WADA, Національний антидопінговий центр, чистий спорт, міжнародний імідж держави, спортивна репутація.

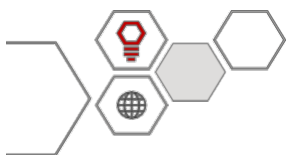
Conceptual foundations of anti-doping policy and its role in shaping the international image of the state

Khomenko Anastasia,

2nd year student, Master's degree,

State University of Trade and Economics, Kyiv, Ukraine,

<https://orcid.org/0009-0003-1068-3335>

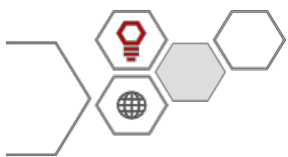

Oleg Kondratenko,

Doctor of Political Sciences, Associate Professor,
Professor of the Department of Philosophy, Sociology and Political Science,
State University of Trade and Economics, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-1905-934X>

Abstract. The article examines the conceptual foundations of anti-doping policy as a component of the modern sports governance system and as a factor influencing the international image of the state. It is substantiated that the fight against doping is not limited to control over the use of prohibited substances and methods, but includes legal, ethical, organizational, educational and communication mechanisms aimed at supporting the principles of fair sports competition. The article defines that compliance with WADA international anti-doping standards and the provisions of the UNESCO International Convention against Doping in Sport is an important condition for trust in the national sports system. Special attention is paid to the role of national anti-doping organizations, in particular the National Anti-Doping Center of Ukraine, in preventing violations, organizing educational activities, providing information support to athletes and ensuring that national practice corresponds to international requirements. It is proved that an effective anti-doping policy has a positive impact on the reputation of the state, as it demonstrates its legal culture, responsibility to the international sports community and ability to maintain the values of clean sport. It is concluded that anti-doping policy should be considered not only as an instrument of sports control, but also as an element of public policy and state soft power.

Keywords: anti-doping policy, doping, WADA, National Anti-Doping Center of Ukraine, clean sport, international image of the state, sports reputation.

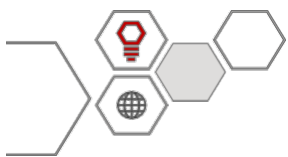

Постановка проблеми

У сучасному міжнародному спортивному середовищі проблема застосування допінгу залишається однією з найбільш чутливих, оскільки вона зачіпає одночасно медичні, правові, етичні, управлінські та іміджеві аспекти. Використання заборонених речовин або методів штучно змінює умови змагальної боротьби, створює нерівність між спортсменами та ставить під сумнів об'єктивність спортивних результатів. Тому антидопінгова політика виступає не лише технічним механізмом контролю, а важливим інструментом захисту цінностей спорту, здоров'я спортсменів і довіри суспільства до спортивних інституцій.

Особливого значення ця проблема набуває для держав, які представлені на міжнародних спортивних аренах. Участь спортсменів у Олімпійських іграх, чемпіонатах світу, континентальних першостях та інших змаганнях сприймається не тільки як індивідуальне досягнення, а і як прояв спроможності національної системи спорту. Допінгові скандали, дискваліфікації або анулювання результатів формують негативне інформаційне тло, впливають на довіру до спортивних федерацій і можуть шкодити міжнародному іміджу держави. Відповідно, якісна антидопінгова політика є складовою репутаційної безпеки країни.

Для України зазначене питання є особливо актуальним з огляду на необхідність інтеграції у міжнародний спортивний простір, дотримання вимог Всесвітнього антидопінгового кодексу та підтвердження власної прихильності до принципів чесного спорту. Діяльність Національного антидопінгового центру, освітні програми для спортсменів і тренерів, взаємодія з міжнародними організаціями та гармонізація національної практики з вимогами WADA створюють основу для зміцнення позитивного образу держави в очах міжнародної спортивної спільноти.

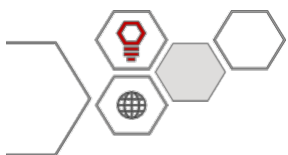
Аналіз останніх досліджень і публікацій

Питання допінгу та антидопінгової діяльності досліджується в межах спортивної науки, права, медицини, державного управління та міжнародних відносин. У працях А. Гети допінг розглядається як складна та тривала проблема спорту вищих досягнень, що потребує не лише покарання порушників, а й системної профілактики [1]. В. Заборовський та В. Манзюк аналізують міжнародно-правові стандарти боротьби з допінгом у професійному спорті, наголошуючи на ролі міжнародних договорів, кодексів і спеціалізованих інституцій [2].

К. Коваль та М. Дутчак зосереджують увагу на міжнародному досвіді формування й реалізації освітніх програм у системі антидопінгової діяльності, що є важливим для розуміння профілактичного виміру політики «чистого спорту» [3]. Ю. Лазурко, М. Пітин та О. Еделєв розглядають науково-методичне забезпечення антидопінгової діяльності та підкреслюють значення системного інформування учасників спортивного процесу [4]. Н. Микитюк досліджує проблематику правового регулювання антидопінгової політики у спорті та складність її практичного застосування [5].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Окремі дослідження присвячені порівнянню олімпійського та професійного спорту, ролі громадської думки, фінансових чинників і медійного резонансу у сприйнятті допінгових порушень [6]. Водночас у науковій літературі ще недостатньо системно розкрито зв'язок між антидопінговою політикою та формуванням міжнародного іміджу держави. Саме цей аспект потребує окремої уваги, оскільки антидопінгова система впливає не лише на спортивні результати, а й на репутацію країни, рівень довіри до її інституцій і спроможність виступати відповідальним учасником міжнародного спортивного співробітництва.

Формулювання цілей статті (постановка завдання)

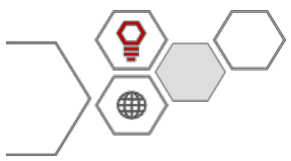
Мета статті – визначити концептуальні засади антидопінгової політики та обґрунтувати її роль у формуванні позитивного міжнародного іміджу держави на прикладі функціонування сучасної системи протидії допінгу та діяльності національних антидопінгових інституцій.

Виклад основного матеріалу

Антидопінгова політика у широкому розумінні є системою принципів, норм, інституційних механізмів і практичних заходів, спрямованих на запобігання використанню заборонених речовин і методів у спорті. Її зміст охоплює тестування спортсменів, розслідування порушень, застосування санкцій, правове регулювання, терапевтичні винятки, освітні програми, інформаційну підтримку та міжнародну координацію. Важливо, що сучасний антидопінговий підхід поступово відходить від виключно каральної логіки та все більше акцентує увагу на профілактиці, цінностях чесної гри й усвідомленому виборі спортсмена.

Поняття допінгу не можна зводити лише до факту вживання певного препарату. Відповідно до логіки Всесвітнього антидопінгового кодексу, допінгом вважається порушення одного або кількох антидопінгових правил. Це може бути наявність забороненої речовини у пробі спортсмена, використання або спроба використання забороненого методу, ухилення від тестування, фальсифікація процедур контролю, порушення порядку надання інформації про місцеперебування, володіння забороненими речовинами, їх поширення або співучасть у порушенні [9]. Такий підхід дає змогу розглядати допінг як комплексне явище, що включає не тільки індивідуальну поведінку спортсмена, а й дії персоналу підтримки, медичних працівників, тренерів та спортивних організацій.

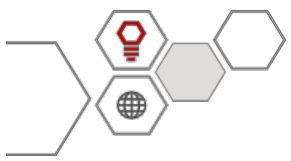
До основних груп заборонених речовин належать анаболічні агенти, пептидні гормони, фактори росту, бета-2-агоністи, гормони та модулятори

метаболізму, діуретики й маскуючі агенти, стимулятори, наркотики, канабіноїди, глюкокортикоїди та окремі препарати, заборонені у певних видах спорту [10]. Окрему групу становлять заборонені методи, зокрема кров'яний допінг, маніпуляції з біологічними рідинами та інші процедури, які можуть штучно підвищувати результативність або ускладнювати виявлення порушень. Постійне оновлення Забороненого списку WADA свідчить про динамічний характер цієї сфери та необхідність швидкої реакції на розвиток фармакології і спортивної медицини.

Концептуально антидопінгова політика ґрунтується на декількох базових принципах. Перший принцип – захист здоров'я спортсмена. Використання заборонених речовин може спричиняти серйозні медичні наслідки, особливо коли препарати застосовуються без належного контролю, у високих дозах або у поєднанні з інтенсивними фізичними навантаженнями. Другий принцип – забезпечення рівності умов змагання. Спортивний результат має визначатися талантом, підготовкою, дисципліною та тренувальним процесом, а не доступом до фармакологічних засобів чи можливістю приховати їх використання. Третій принцип – підтримання довіри до спорту як соціального інституту. Якщо суспільство сумнівається у чесності результатів, спорт втрачає виховне, об'єднавче та репутаційне значення.

Важливим елементом антидопінгової системи є міжнародно-правове регулювання. Всесвітній антидопінговий кодекс WADA став ключовим документом, який уніфікує правила, процедури та відповідальність у сфері протидії допінгу. Він визначає загальні стандарти для міжнародних федерацій, національних антидопінгових організацій, організаторів великих спортивних подій та інших учасників спортивного руху [9]. Міжнародна конвенція ЮНЕСКО про боротьбу з допінгом у спорті, прийнята у 2005 році, закріпила участь держав

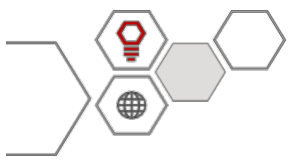

у протидії допінгу та створила основу для включення антидопінгових вимог у національне законодавство [8].

Роль держави у цій сфері є багатогранною. З одного боку, спортивні санкції застосовуються переважно у межах компетенції міжнародних і національних федерацій та антидопінгових організацій. З іншого боку, саме держава формує правове середовище, забезпечує фінансову та організаційну підтримку антидопінгових інституцій, сприяє міжнародному співробітництву, підтримує освітні заходи та створює умови для дотримання стандартів «чистого спорту». У цьому контексті антидопінгова політика є частиною публічної політики, оскільки вона реалізується не лише спортивними структурами, а й за участі органів влади, освітніх установ, медичних організацій та громадськості.

Національні антидопінгові організації відіграють центральну роль у практичній реалізації цих принципів. В Україні таку функцію виконує Національний антидопінговий центр, діяльність якого спрямована на запобігання порушенням антидопінгових правил, організацію допінг-контролю, проведення освітніх заходів і поширення інформації серед спортсменів та їхнього персоналу підтримки. Саме національний рівень є найближчим до спортсмена, тому ефективність антидопінгової політики значною мірою залежить від того, наскільки якісно працює система комунікації, консультування, навчання і профілактики.

З огляду на тему дослідження, доцільно детальніше розглядати Національний антидопінговий центр не лише як виконавця окремих контрольних процедур, а як інституційну ланку, що поєднує міжнародні стандарти WADA з практикою національного спорту. Його значення полягає у тому, що саме на цьому рівні загальні норми Всесвітнього антидопінгового кодексу перетворюються на конкретні дії: планування тестувань, організацію відбору проб, інформаційний супровід спортсменів, взаємодію з федераціями, обробку

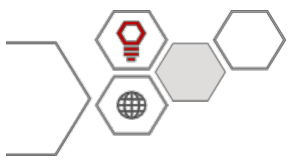

запитів щодо терапевтичного використання препаратів та поширення освітніх матеріалів. У такому розумінні НАДЦ виступає не допоміжною структурою, а важливим елементом національної системи спортивного врядування.

Організаційна роль НАДЦ має оцінюватися через здатність забезпечувати сталість і передбачуваність антидопінгових процедур. Для спортсмена важливо розуміти не тільки те, які речовини заборонені, а й те, як відбувається тестування, які права та обов'язки він має під час допінг-контролю, як діяти у разі необхідності лікування, кому ставити запитання щодо лікарських засобів або харчових добавок. Чим зрозумілішою є ця система, тим нижчим стає ризик випадкових порушень. Водночас для міжнародної спортивної спільноти прозорість роботи національного антидопінгового органу є показником зрілості державної політики у спорті.

Практичний механізм реалізації антидопінгової політики включає не тільки проведення тестів, а й попереднє планування контролю. Йдеться про визначення видів спорту з підвищеним ризиком, формування пулу спортсменів для тестування, урахування календаря змагань, аналіз попередніх порушень, оцінку тренувального середовища та взаємодію з федераціями. Такий підхід дозволяє зробити допінг-контроль більш адресним і результативним, оскільки ресурси спрямовуються не формально, а відповідно до реальних ризиків. Саме ризик-орієнтоване планування є важливою умовою довіри до системи, адже воно демонструє, що держава не обмежується деклараціями про «чистий спорт», а створює практичний механізм його захисту.

Окремим елементом є процедура терапевтичних винятків, яка має особливе значення для балансу між антидопінговим контролем і правом спортсмена на лікування. У спортивній практиці можливі ситуації, коли атлет потребує препарату, що входить до переліку заборонених речовин, однак його застосування обумовлене медичною необхідністю. У таких випадках

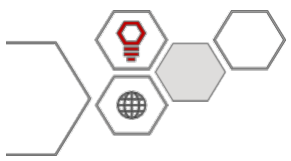

антидопінгова система повинна забезпечити прозору процедуру розгляду, документальне підтвердження показань і контроль за тим, щоб лікування не створювало необґрунтованої спортивної переваги. Це посилює правову справедливість системи та зменшує ризик конфліктів між спортсменом і антидопінговими органами [5; 9].

Не менш важливим є залучення персоналу підтримки спортсменів. Тренери, спортивні лікарі, масажисти, менеджери команд і батьки молодих атлетів часто впливають на вибір препаратів, добавок, режиму відновлення та участь у змаганнях. Тому антидопінгова політика буде неповною, якщо вона орієнтована лише на спортсмена як кінцевого виконавця правил. Освітня робота має пояснювати відповідальність усього оточення спортсмена, оскільки саме через неувважність або непрофесійну пораду можуть виникати ненавмисні порушення. Такий підхід відповідає сучасній логіці профілактики, у якій відповідальність розподіляється між усіма учасниками спортивного процесу [3; 7].

Освітній компонент антидопінгової політики має особливе значення. Практика показує, що частина порушень може бути пов'язана не з умисним прагненням отримати перевагу, а з недостатнім знанням правил, необережним використанням лікарських засобів, харчових добавок або відсутністю комунікації між спортсменом, лікарем і тренером. Тому освітні програми повинні охоплювати не лише спортсменів високого рівня, а й молодих атлетів, тренерів, спортивних лікарів, менеджерів, батьків та інших осіб, які впливають на спортивну кар'єру. У цьому сенсі антидопінгова освіта є не допоміжним, а базовим інструментом профілактики [3; 7].

У міжнародній практиці дедалі більше уваги приділяється саме формуванню ціннісної мотивації до дотримання правил. Загроза санкцій може стримувати порушення, однак вона не завжди формує внутрішнє переконання

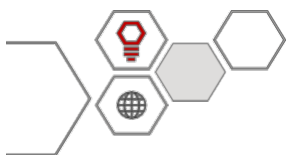

спортсмена. Натомість освітня робота, побудована на поясненні ризиків, відповідальності, етичного змісту fair play і наслідків допінгу для кар'єри, здоров'я та репутації, здатна створювати більш стійку культуру «чистого спорту». Дослідження ціннісних орієнтацій спортсменів свідчать, що моральні установки та особисті цінності можуть впливати на ймовірність допінгової поведінки [12].

Важливим викликом для сучасної антидопінгової політики є цифровізація спортивного середовища. З одного боку, цифрові платформи дають змогу розширити доступ до навчальних курсів, швидко інформувати спортсменів про зміни у Забороненому списку, перевіряти препарати та фіксувати проходження освітніх програм. З іншого боку, інформаційний простір може поширювати недостовірні поради щодо фармакології, харчових добавок і способів підвищення результативності. Тому антидопінгова політика має включати не лише офіційні документи, а й ефективну комунікацію зрозумілою мовою для різних цільових груп.

Окремої уваги потребує зв'язок антидопінгової політики з міжнародним іміджем держави. Імідж держави формується через політичні, економічні, культурні, спортивні та інформаційні чинники. Спорт є однією з найпомітніших сфер міжнародної комунікації, оскільки успіхи спортсменів швидко стають частиною публічного образу країни. Водночас спорт здатний не лише покращувати репутацію, а й створювати репутаційні ризики. Допінгові порушення, особливо якщо вони набувають системного характеру, можуть сприйматися як ознака слабого контролю, недостатньої правової культури або толерування нечесної конкуренції.

З позиції міжнародного іміджу важливими є три виміри антидопінгової політики. Перший вимір – інституційна спроможність. Держава має демонструвати, що її спортивні організації здатні діяти відповідно до

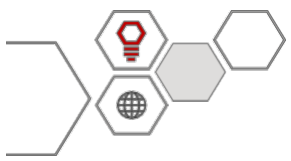

міжнародних стандартів, виконувати процедури, співпрацювати з WADA та забезпечувати незалежність антидопінгової роботи. Другий вимір – комунікаційна відкритість. У разі порушень важливо не приховувати проблему, а прозоро реагувати, пояснювати рішення і показувати готовність усувати недоліки. Третій вимір – профілактична культура. Позитивний імідж формується не лише тоді, коли порушень мало, а й тоді, коли видно системну роботу з їх попередження.

Для України антидопінгова політика може виконувати функцію своєрідної «репутаційної інфраструктури» у спорті. Її ефективність демонструє, що держава поділяє правила міжнародної спортивної спільноти, визнає значення етичної конкуренції та готова діяти в межах загальних стандартів. Це важливо не тільки для участі спортсменів у змаганнях, а й для міжнародного співробітництва, залучення партнерів, проведення спортивних заходів, підтримки національних федерацій і формування довіри до українського спорту загалом.

Негативні наслідки допінгових порушень виходять далеко за межі спортивної кар'єри окремого атлета. Дискваліфікація спортсмена може призводити до втрати медалей, перегляду результатів, фінансових втрат, розірвання контрактів, зниження довіри до тренерського штабу та федерації. На міжнародному рівні такі випадки часто активно обговорюються медіа, а тому впливають на символічний капітал країни. Саме тому антидопінгова політика повинна розглядатися як інструмент управління ризиками для національної репутації.

Разом з тим антидопінгова політика не має зводитися лише до уникнення негативу. Вона може формувати позитивний імідж через демонстрацію відповідальності, прозорості й високих стандартів управління. Держава, яка послідовно розвиває антидопінгову освіту, підтримує незалежність контролю, виконує міжнародні зобов'язання і відкрито комунікує з міжнародними

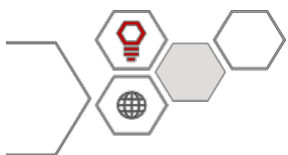

партнерами, сприймається як надійний учасник спортивного руху. У цьому полягає іміджева функція антидопінгової політики: вона підтверджує не лише спортивну, а й інституційну зрілість країни.

Репутаційний ефект діяльності НАДЦ формується не тільки через кількість виявлених або попереджених порушень, а й через якість комунікації з суспільством. Якщо антидопінгова інформація подається складною юридичною мовою або залишається доступною лише вузькому колу фахівців, вона не виконує профілактичної функції повною мірою. Натомість зрозумілі роз'яснення для спортсменів, короткі інструкції для тренерів, відкриті освітні матеріали, повідомлення про зміни у Забороненому списку та своєчасне інформування федерацій сприяють формуванню довіри. У цьому контексті комунікація стає частиною іміджевої політики, оскільки демонструє відкритість і готовність держави діяти за міжнародними правилами.

Важливо також враховувати, що міжнародний імідж держави формується не лише у момент спортивних перемог, а й у ситуаціях кризового реагування. Якщо виникає допінговий випадок, репутаційне значення має не сам факт проблеми, а те, наскільки швидко, прозоро й відповідально на нього реагують спортивні організації. Замовчування, суперечливі пояснення або спроби перекласти відповідальність можуть посилити негативний ефект. Натомість дотримання процедур, співпраця з міжнародними структурами, правова визначеність і готовність удосконалювати систему демонструють, що держава визнає проблему та має механізми її вирішення.

Зміцненню міжнародної довіри сприяє і сталість взаємодії НАДЦ з міжнародними федераціями, WADA, ЮНЕСКО, національними спортивними федераціями та освітніми установами. Така співпраця важлива не лише для обміну методичними матеріалами чи участі у навчальних програмах. Вона показує, що національна антидопінгова політика не є ізольованою, а вбудована у

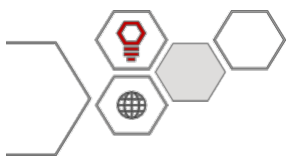

ширший міжнародний контекст. Для України це має особливе значення, оскільки спортивна дипломатія може підтримувати позитивне сприйняття країни через відповідальність, дотримання стандартів і здатність виконувати міжнародні зобов'язання навіть в умовах обмежених ресурсів.

З практичної точки зору ефективність антидопінгової політики доцільно оцінювати за сукупністю кількісних і якісних показників. До кількісних можна віднести кількість проведених освітніх заходів, охоплення спортсменів і персоналу підтримки, кількість консультацій щодо лікарських засобів, частоту оновлення інформаційних матеріалів та обсяг взаємодії з федераціями. До якісних показників належать рівень розуміння правил, готовність спортсменів звертатися по допомогу до фахівців, зменшення ненавмисних порушень, довіра до антидопінгової інституції та сприйняття її рішень як обґрунтованих. Поєднання цих показників дозволяє оцінювати не лише формальну активність, а реальний вплив на культуру «чистого спорту».

Узагальнюючи, можна визначити чотири напрями, яких бракує для повнішого розкриття антидопінгової політики як чинника іміджу держави: інституційний, профілактичний, комунікаційний та аналітичний. Інституційний напрям пов'язаний із функціями НАДЦ та його здатністю забезпечувати відповідність міжнародним стандартам. Профілактичний напрям охоплює освіту спортсменів і персоналу підтримки. Комунікаційний напрям стосується відкритості, зрозумілості та швидкості інформування. Аналітичний напрям передбачає оцінювання ефективності заходів і постійне вдосконалення політики. Саме поєднання цих складових дає підстави розглядати антидопінгову політику як інструмент не лише контролю, а й формування довіри до держави.

Перспективним напрямом розвитку є посилення взаємодії між Національним антидопінговим центром, спортивними федераціями, закладами освіти, тренерськими спільнотами та медичними установами. Така взаємодія має

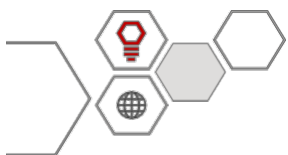

забезпечувати безперервність антидопінгової освіти: від дитячо-юнацького спорту до спорту вищих досягнень. Доцільним є також розширення цифрових навчальних інструментів, регулярне оновлення методичних матеріалів, впровадження коротких практичних курсів для тренерів і лікарів, а також створення зрозумілих інструкцій щодо перевірки лікарських засобів і харчових добавок.

Ще одним напрямом є розвиток системи оцінювання ефективності антидопінгових заходів. Важливо враховувати не лише кількість проведених тестувань або освітніх подій, а й рівень обізнаності спортсменів, якість засвоєння матеріалу, частоту ненавмисних порушень, готовність спортсменів звертатися за консультацією, а також рівень довіри до національної антидопінгової інституції. Такий підхід дозволить перейти від формального виконання вимог до реального формування культури відповідальної спортивної поведінки.

З урахуванням підготовки оновлених міжнародних антидопінгових документів, які мають набути чинності з 1 січня 2027 року, особливої ваги набуває здатність національних систем своєчасно адаптуватися до нових вимог [11]. Для України це означає необхідність постійного перегляду освітніх програм, удосконалення комунікації з федераціями, посилення професійної підготовки фахівців у сфері антидопінгової освіти та гармонізації національної практики з міжнародними стандартами.

Отже, антидопінгова політика є складним міждисциплінарним явищем, що поєднує правове регулювання, спортивну етику, медичну безпеку, державне управління та міжнародну комунікацію. Її концептуальна основа полягає у захисті здоров'я спортсмена, забезпеченні рівних умов змагання, підтриманні довіри до спортивних результатів і формуванні культури чесної конкуренції. У міжнародному вимірі ця політика стає частиною іміджевої стратегії держави, оскільки демонструє її здатність виконувати правила, дотримуватися етичних

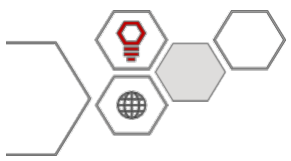
принципів і брати участь у глобальному спортивному русі на засадах відповідальності.

Висновки

Антидопінгова політика є важливою складовою сучасної системи управління спортом, оскільки вона спрямована не лише на виявлення та покарання порушень, а й на профілактику, освіту, захист здоров'я спортсменів і підтримання принципів чесної конкуренції. Її концептуальні засади включають правові, етичні, організаційні, медичні та комунікаційні механізми, що функціонують у межах міжнародних стандартів WADA та положень Конвенції ЮНЕСКО про боротьбу з допінгом у спорті.

Роль антидопінгової політики у формуванні міжнародного іміджу держави полягає в тому, що вона демонструє рівень відповідальності національної спортивної системи, її правову культуру, відкритість до міжнародного співробітництва та готовність підтримувати цінності «чистого спорту». Для України розвиток ефективної антидопінгової системи, зокрема через діяльність Національного антидопінгового центру, має значення не лише для запобігання порушенням, а й для зміцнення довіри до українського спорту в міжнародному середовищі.

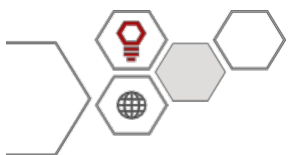
Подальше вдосконалення антидопінгової політики доцільно пов'язувати з розширенням освітніх програм, цифровізацією інформаційної підтримки спортсменів, підвищенням професійної підготовки фахівців, посиленням співпраці між державними структурами і спортивними федераціями та регулярним оцінюванням ефективності профілактичних заходів. За таких умов антидопінгова політика може виступати не тільки механізмом спортивного контролю, а й важливим інструментом формування позитивного міжнародного іміджу держави.

Отже, практичне значення діяльності НАДЦ полягає у поєднанні контрольної, освітньої, консультативної та комунікаційної функцій. Саме через ці напрями антидопінгова політика набуває реального впливу на поведінку спортсменів, рівень довіри до спортивних федерацій і сприйняття України як відповідального учасника міжнародного спортивного руху.

Список використаних джерел

1. Гета А. В. Допінг як невирішувана проблема у спорті вищих досягнень. Modern Scientific Research: Theoretical and Practical Aspects : collection of abstracts XXII International Scientific and Practical Conference, May 8–10, 2024, Oslo, Norway. Oslo, 2024. С. 56–59.
2. Заборовський В. В., Манзюк В. В. Міжнародно-правові стандарти щодо боротьби з допінгом у професійному спорті. Серія ПРАВО. 2022. Вип. 76, ч. 2. С. 35–42. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.76.2.35>.
3. Коваль К. О., Дутчак М. В. Аналітичний огляд міжнародного досвіду з формування та реалізації освітніх програм у системі антидопінгової діяльності в спорті. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2024. № 3 (67). С. 3–11. DOI: <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2024-03-03-11>.
4. Лазурко Ю. М., Пітин М. П., Еделєв О. С. Зміст науково-методичного обговорення антидопінгової діяльності у спорті. Olympicus. 2024. № 3. С. 80–87. DOI: <https://doi.org/10.24195/olympicus/2024-3.11>.
5. Микитюк Н. С. Антидопінгова політика та її регулювання у спорті: проблематика застосування. Молодий вчений. 2019. № 9 (73). С. 422–431. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-9-73-91>.
6. Павлюк Є., Антонюк О., Павлюк О. До проблеми використання заборонених препаратів в олімпійському та професійному спорті. Physical Culture and Sport: Scientific Perspective. 2023. № 3. С. 44–48.

7. Хіменес Х., Пітин М., Задорожна О., Стельмах Ю. Актуальні стратегії антидопінгової освіти національного рівня (приклад Німеччини, Норвегії, Австралії та України). Академічні візії. 2025. № 42. С. 1–11.

8. ЮНЕСКО. Міжнародна конвенція про боротьбу з допінгом у спорті. 2005. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/952_007 (дата звернення: 02.03.2026).

9. World Anti-Doping Code. WADA, 2003. URL: <https://www.unesco.org/en/legal-affairs/international-convention-against-doping-sport> (дата звернення: 02.03.2026).

10. Prohibited List. Montréal: WADA, 2026. URL: <https://www.wada-ama.org/en/prohibited-list> (дата звернення: 02.03.2026).

11. 2027 Code & IS Update Process - Concepts for Consideration and Feedback. Montréal: WADA, 2025. URL: <https://www.wada-ama.org/sites/default/files/2025-04/2027%20Code%20%26%20IS%20Update%20Process%20-%20Concepts%20for%20Consideration%20and%20Feedback%20-%20ISE.pdf> (дата звернення: 02.03.2026).

12. Ring C., Kavussanu M., Gürpınar B. Basic values predict doping likelihood. Journal of Sports Science. 2020. Vol. 38(4). P. 357–365. DOI: <https://doi.org/10.1080/02640414.2019.1700669>.